

előbbie: fellépések
elemése

K: Oláh Zsigmond

7 328

+ 329

Szociológia OT

1^h KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁSOK A SAJTÓBAN*

09. (1996. március 1–április 12.)

A kormány és a pártok népszerűségének alakulásáról a Marketing Centrum felmérése alapján

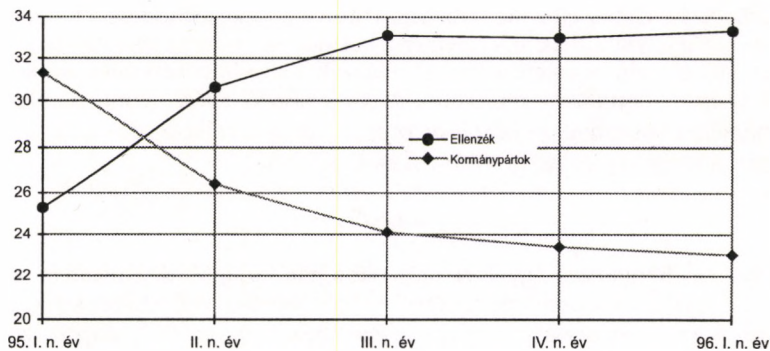
A KORMÁNY

A kormány megítélésében egy ponton történt különleges változás: MEDGYESSY Péter, az új pénzügyminiszter a kormány egyik legnépszerűbb tagja. Medgyessy a Németh-kormány tagjaként szerzett magának politikai tőkét, és ezt azonnal aktiválni tudta. A rendkívül népszerűtlen BOKROS Lajos után szokatlan, hogy a pénzügyminiszter a kormányban nem sereghajtó, hanem egyenesen az élén áll. A Marketing Centrum kutatása szerint a pénzügyminiszter népszerűségi pontszáma 55, ami egyenlő a KUNCZE Gáboréval. Az új miniszter népszerűsége nyilván csökkenni fog az idő múlásával, de várhatóan hosszabb ideig maradhat a népszerű tartományban mint elődje, nemcsak azért, mert bizalmi tőkéje magas, hanem azért is, mert politikai megfigyelők egyetértenek abban, hogy a következő hónapokban nem várható olyan radikális lépéssorozat, ami a gyors népszerűségvesztést kiválthatná.

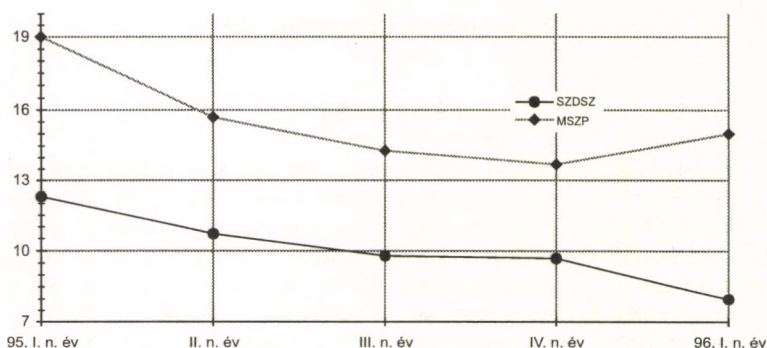
A kormány jelentős sikere az OECD-tagság elérése, ami a rendszerváltás hatévi munkájának eredménye. A kormány az OECD-tagság feltételének tekintette a megelőző egy év restriktív politikáját, és ennek a politikának a folytatását ígéri a következő időszakokra is. Nem valószínű azonban, hogy a szigorú pénzügyi politika a Bokros Lajos-i formájában folytatódik. Az új pénzügyminiszter személye (aki legalább annyira politikus mint szakember), és a választásokig hátralevő idő viszonylagos rövidsége is azt valószínűsíti, hogy a kormány engedékenyebb lesz, mint a tavalyi évben.

PÁRTOK

A kormánypártok és az ellenzék versenyében jelentős változás nem történt. 1995 januárja óta az a tendencia, hogy a kormánypártok támogatókat veszítenek, és az ellenzéki pártok támogatókat nyernek.

Az ellenzék előretörése és a kormánypártok táborának visszaszorulása azonban 1995 második felében lelassult. 1996 első negyedében pedig lényegében megállt a tendencia. Figyelemre méltó a két kormánypárt grafikonja, amely az MSZP és az SZDSZ táborának változásait mutatja negyedévenként:

A két párt támogatottságának változása erős párhuzamosságot mutatott 1995-ben, bár a Bokros-csomag hatása valamivel jobban érintette az MSZP-t, mint az SZDSZ-t. Az 1996 első negyedévében mért eredmények viszont azt mutatják, hogy az SZDSZ népszerűségének hanyatlása dinamikusabbá vált, míg az MSZP ezzel éppen ellentétesen viselkedett: számottevően növelni tudta táborát. A jelenség magyarázatára még nem vállalkozhatunk, de lehetséges, hogy az év végi gazdasági sikereket a polgárok jobban kötik az MSZP-hez, mint az SZDSZ-hez, mint ahogy a Bokros-csomagot is az MSZP számlájára írták elsősorban. Az eredmények alakulásában mindenesetre nem lehet szerepe az MSZP sikeres kongresszusának, mert erre csak a márciusi adatfelvétel után került sor.

MSZP

Az MSZP három százalékpontot emelkedett februárban; az eredmény még a statisztikai hibahatáron belül van, de jelzi: a társadalom egy csoportja még mindig bízik abban, hogy az MSZP szociális érzékenysége visszatér. Ugyanezt mutatja az új pénzügyminiszter meglepő népszerűsége is, akit a Marketing Centrum népszerűségi listáján csak GÖNCZ Árpád és DEMSZKY Gábor előz meg. Az MSZP átmeneti megerősödése a továbbiakban még folytatódhat, amennyiben a kormányzat sikeresnek tudja bemutatni működését, és amennyiben az ellenzék a közeljövőben nem tud kormányképes alternatívát felmutatni. Az év második felére azonban súlyos nehézségek várhatnak az MSZP-re az energiaárak emelkedése és más, élet-színvonal-rontó gazdasági intézkedések hatására.

SZDSZ

Az SZDSZ hanyatlása egyelőre nem okoz pánikot a Mérleg utcában. Az SZDSZ nyugodt szemlélője maradt a többi pártban dúló harcoknak, és azzal, hogy nem zavarta meg a koalíciós békét immár öt hónapja, igen

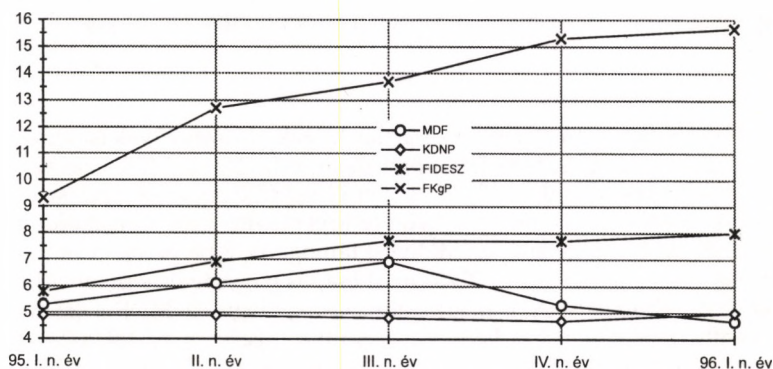
nagy segítséget nyújtott HORN Gyulának az MSZP-n belüli küzdelmekhez.

Az MSZP-kongresszuson elhangzott Békési-beszéd alighanem közel áll az SZDSZ jelenlegi álláspontjához. BÉKESI László elmondta, hogy bár nem számít Horn Gyula kritikátlan hívének, most mégis az a feladat, hogy a baloldali támadásokkal szemben megvédje a pártelnököt.

Az SZDSZ-szavazótábor lemorzsolódása azonban előbb-utóbb valamilyen cselekvésre kényszeríti a pártot, nehéz azonban megmondani, milyen stratégia segíthetné az SZDSZ-en.

ELLENZÉK

Az ellenzéki pártok megtorpanásában szerepe volt az MDF-en belüli szakadásnak és az MDNP megalakulásának (az MDF támogatói 5%-ról 3%-ra csökkentek.) 1996 első negyedében sem az FKgP, sem a KDNP, sem a Fidesz nem tudta lényegesen növelni támogatói tábort, bár mind a három párt elkönnyvelhetett mikroszkopikus növekedést:

Fidesz - MPP

A Fidesz tavaly július óta a 7-9%-os szinten stabilizálta támogatottságát, és ezzel a hanyatló SZDSZ mellé zárkózott a pártok népszerűségi versenyében. A Fidesz joggal számíthat további növekedésre, hiszen a pártnak nincsenek belső vezetési problémái, és a társadalom többségének megfelelő nyugodt politikát képvisel: nem bocsátkozik olyan éles összeütközésekbe, amely a pártot a szélsőséges politika látszatába keverné.

FKgP

Az FKgP lendülete némileg megtört az utóbbi hónapokban: az eddigi maximumot novemberben érte el, és azóta nem tudta megismételni ezt az eredményt, bár még '96 első negyedében is sikerült valamelyest növelnie támogatói tábort. Ennek ellenére az FKgP a közeljövőben akár leszálló tendenciába is kerülhet, hacsak nem sikerül valamivel új lendületet adni a pártnak. Vélhetően ez magyarázza a március 14-i tüntetés megszervezését és a pártelnök beszédének stilisztikai radikalizmusát is. TORGYÁN József föltehetőleg azért folyamodott az állathasonlatok — politikában kerülendő — eszközéhez, mert úgy érezte, hogy a pártnak új

lendületet kell kapnia, és ezt csak még radikálisabb fellépéssel lehet elérni. Valószínű azonban, hogy az élesedő hang nem segít ebben. Az FKgP vezetője esetleg félreismeri a társadalom többségének akaratát, amelyet pedig a társadalom már többször és sokféleképpen kifejezett: a többség a politikában a nyugalmat és a biztonságot keresi, minden olyan erőt elutasít, amely veszélyeztetheti a nyugalmat. Valószínűnek látszik, hogy az FKgP a márciusi események hatására inkább szavazatokat veszít mint nyer. (Ezt a feltételezést igazolja a Medián felmérése, amely szerint a megkérdezettek több mint 60%-ának romlott a véleménye Torgyán Józsefről a beszéd hatására.)

KDNP

A KDNP a januári és a februári mérésben egyaránt növekedni tudott, bár egyik változás sem lépi túl a statisztikai hibahatárt, márciusban viszont csökkent a párt támogatottsága, ennek ellenére a KDNP most érte el a legjobb negyedéves átlagot a választások óta. A párt azonban nagyon csekély eltéréseket mutat negyedévről negyedévre. A szavazóbázis nagysága még mindig függetlennek látszik a napi politikai viszonyoktól.

MDF

Az MDF országos gyűlése után a pártból kiszakadó személyek ismertsége és viszonylag nagy száma láthatóan megrendítette az MDF-szavazótáborot. A felmérés szerint, amely közvetlenül az MDF országos gyűlése után készült, az MDF mintegy 40%-át veszítette el szavazóinak a megkérdezettek körében. Mintegy 20% az MDNP-t támogatja, 20% pedig nem tudja, hogy kit támogasson. Az MDF-re mért csapás nagyságát nem lehet lebecsülni, de túlzóak azok a megfogalmazások, hogy az MDF a jelenlegi helyzetben nem kerülne be a parlamentbe, hiszen a pártot választók között a párt aránya 5%, tehát eléri a kritikus küszöböt. Teljesen természetes, hogy ilyen súlyos belső válság után a szavazók egy része elveszti bizalmát, legalábbis átmenetileg. Mivel az MDF továbbra is a legjobban szervezett a jelenlegi ellenzéki pártok közül, ezért a visszaesés valószínűleg csak átmeneti. A választásokig hátralevő idő még elég lehet a bonyolalmas első két ellenzéki év elfelejtésére.

MDNP

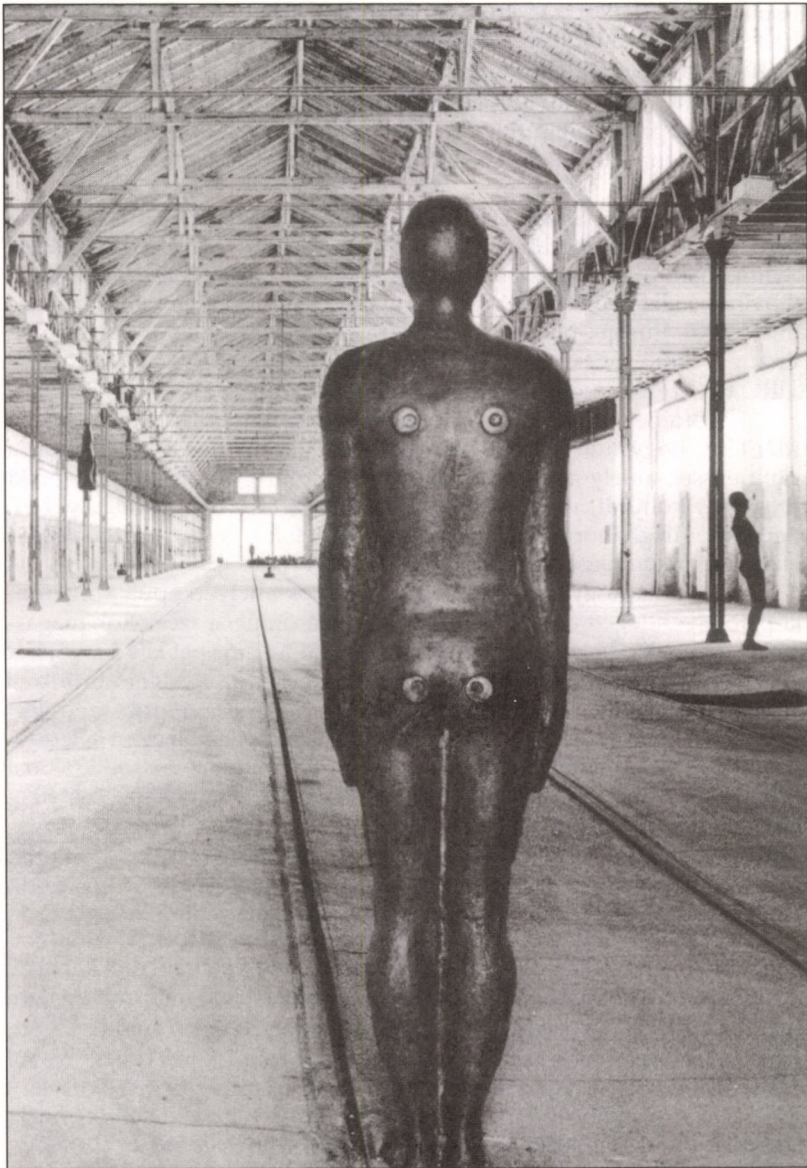
Az MDNP a pártot választók és a megkérdezettek körében egyaránt 1%-os eredményt ért el az első közvélemény-kutatási eredmények szerint. Ez az eredmény nagyjából megfelel annak, amit a korábbi tapasztalatok mutatnak (a kisgazda 36-ok; CSURKA István és társainak kiválása).

PARLAMENTEN KÍVÜLI PÁRTOK

A nem parlamenti pártok együttes támogatottsága továbbra is csak 5%-ot ér el, és lényegében változatlan (39%) a választ nem adók aránya is.

OLÁH Zsigmond

* Készült a Batthyány Lajos Alapítvány megbízásából, az MDF önkormányzati- és kampányirodájának szervezésében. A felhasznált adatok (ahol ezt külön nem jelöljük) a Szonda Ipsos sajtóban megjelent adatai.

CRITICAL MASS/3